

7498

Ez a szám egyszer már szerepelt az újságban. Nem a miénkben, az övékében. „A magyar jövő új nemzeti mozgalmának vezérorgánumban.” Fesztetics Sándor nyilas gróf lapjában, a „Mezőföld”-ben. Szociális megbántottsággal, vérző lélekkel fájlatják a bányászokat ért társadalmi igazságtalanságot.

A dolgozók sorsáért aggódó szívüket halálra sebezte, hogy a Magyar Általános Kőszénbánya RT. Berzeviczy Albertnek, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének ezt az összeget kiutalta elnöki honoráriumként. Szerintük Berzeviczy erre a pénzre joggal. (Ez igaz.) Az inok azonban egy kicsit sántít. Mégis mi a felháborító a 7498 pengő kiutalásában? ... aki kapja, annak semmi köze sincs a hazai szénbányászathoz. Mert nem bányamérnök, nem is vállalati igazgató, nem is tőkes vállalkozó. „Miért? Az talán jogosult, aki mint tőkes vállalkozó pusztán profitszerzésből, ha kell a bányászathoz is belevág. „Miből ered ez a kis 7498 pengő? ... A dolgok rendje és módja szerint a bánya aktív dolgozóinak a munkavégzéséből.” (Fején találták a szegyet.) ... Ha ez az osztó igazság, akkor miért nem halunk róla, hogy Berzeviczy és a többi sok Berzeviczy a maga extra jövedelmét a más foglalkozási ágakban dolgozókkal megosztja?”

„Azért nem — felel rá a cikk írója — mert olyan társadalmi gazdasági rendben élünk, amely igazságtalanságokra, képtelenségekre, abszurdumokra van felépítve ... aránytalanul osztódik szét a termelés eredménye az arra jogosultak között. (Ugyanis ők a jogosultak közé sorolják a szelvényvágó részvényeseket és tessék-lássék a dolgozókat is.) ... a dolgozókat így megrövidítjük és az igazságtalanságok láttán a fennálló rend esküdt ellenségeivé válnak.” Ez is igaz. Bár ezt nem a festeticek találták ki 1935-ben — amikor e nevezetes cikkük megjelent, hanem közel száz évvel korábban a társadalom fejlődéstörténetének vizsgálata közben határozta meg Marx és Engels, mégpedig jóval világosabban. Marx é-

Engels a termelés eredményeinek egyedül jogos tulajdonosaként a dolgozókat említik meg, minden tőkes vállalkozó, bányatulajdonos és részvényes nélkül. Szerintük ez érthetőbb, annál is inkább, mert a „Mezőföld” egyetlen betűje sem tesz említést, hogy a „vezér” Fesztetics Sándor gróf, Eszterházy herceg, vagy „az új nemzeti mozgalom” bármelyik lovagja, egy filért is az osztó igazság szellemében béreseinek, cselédeinek adott volna.

A szavak szépek, de akik hallják és jó a hallásuk, kiérik belőle a holló káromgatását. Ha a dolgozók nem ismerik a kegyesszívű kenyeradó gazdák szelforgató ál-szenleskedését, elámulnak, azon, hogy a forradalmi haladásnak ilyen kiemelkedő — a dolgozóktól párezer holddal kiemelkedő — nagyságai vannak az 1935-ös Magyarországon. De a kommunisták, a munkásosztály legöntudatosabb fiai már akkor tudták, hogy a létező küzdelem seregének megmentéséhez ez a színjátszó, az a rőzsaszínű ködtüggöny is szükséges.

Egy negyedszázad telt el azóta és „a magyar jövő új nemzeti mozgalma” ma egészen más. A régi elűtt Feszteticseivel, Eszterházyaival, Vidáival, Aschnereivel együtt. Azóta az „osztó igazság” igazságos osztás lett. Nincs névnek és elméleti tisztáknak kijáró 7498 pengő, de van Lengyel István vajának 7853, Sáfár Jánosnak 6128 forint hűségjutalom, van 800 ezer forint nyereségrészesedés a péti dolgozóknak, van 2 millió a tröszt bányászainak. És ez az igazság, mert mi a jogosultságot egyféléppen értelmezzük. Nem tőkés vállalkozókkal együtt (mert ilyen nálunk nincs), hanem valóban a munka szerint, Marx, Engels tanítása szerint.

Ilyen minálunk húszöt év után az osztó igazság, mert mi nemcsak akarjuk a munkát honosítani, mint ahogy a „Mezőföld”-cikke írja, hanem honoráljuk is. Az igazság kedvéért mi is azt mondjuk befejezésképpen, amit ők. Egyiket sem lehet félreírni: Ez a mi hitvallásunk.

A. M.

A Községgazdálkodási Vállalat válasza...

Az „Új Várpalota” című újság március 8. napján megjelent számában „Takarékoskodjunk, de ne a dolgozók rovására” címmel cikk jelent meg, egyes, az épületekkel kapcsolatos hiányosságokról.

Az újság cikk tartalmával egyetértünk, sőt örülünk, hogy mások is elvetik a nehézségeket. Örülünk a kritikának és azt szívesen fogadjuk.

A lakásbérelti díjak elmaradásával kapcsolatban teljesen egyetértünk a cikkben foglaltakkal.

Itt megjegyezzük, hogy a jelenlegi lakbérhátralék összesen 147.000 forint körül mozog. Az egy hónapra előírás 130.000 forint. Ez abból adódik, hogy a lakbér nem előre, hanem utólag fizetik a bérlők. Ezt az alkalmat is szeretnénk most felhasználni, s a lakosság figyelmét felhívni, hogy a lakbért havonta előre kell fizetni.

Az épületszámolásokról a várpalotai sajtó útján már több cikket írtunk. Volt olyan eset, hogy az újság cikk nyomán javult a fegyelem, de még mindig igen nagy hiányosságok vannak.

Igen szívesen vettük Némoda János tanácsostól felvetett hiányosságokat és úgy érezzük, hogy ezen észrevételek megtétele feltétlenül jobb munkát fog eredményezni a vállalatnál, de igen sokat várunk a lakosságtól és a dolgozóktól, mert most egy olyan elvtárs írt cikket, akit a dolgozók bíztak meg a közügyek intézésével.

A társadalmi tulajdon fokozott védelme érdekében igen nehéz harcot kell vívni. Ezt a harcot sikeresen csak a dolgozók széles rétegeire támaszkodva tudjuk megnyerni és mi bízunk abban, hogy a becsületes dolgozók támogatása nem marad el.

Utóljára hagyjuk a pincék világításának kérdését.

A lakásbérelti díjakban benne van a lépcsőházak világítási díja, valamint a pincék világítása is.

Ezen szolgáltatások a lakónak és a bérlőnek járnak. Am az a probléma, hogy hogyan teljesítse a vállalat ezeket a szolgáltatásokat. A lépcsőházakban általában rendben van a világítás. A fő nehézség a pincék világítása. A tapasztalat azt mutatja, hogy a pincékből rendszeresen eltűnnek az égők. A vállalat igen gyakran cserélte az égőket, de igen

sok égő elveszett már. Minthogy a vállalatunk költségvetés szerint gazdálkodik, meg van határozva, mennyi átlagban a villanyégő elhasználódás egy évben és annál többet cserélni nem lehet. Ezzel nem is lenne baj, de az égők nem a természetes elhasználódás következtében mennek tönkre, hanem azokat ellopják.

Ez a kérdés tehát vállalatunknál is nagy probléma, amit mi is szeretnénk megnyugtató módon megoldani. Úgy tervezzük, hogy az égők főleg védőburát szerelvényeinkkel és ezzel talán meg tudjuk akadályozni az égők eltulajdonítását. Kérjük a dolgozókat, nyújtásnak segítségét a hiányosságok megszüntetésében, leplezzék le azokat, akik ellopják a villanyégőket, hogy a törvény szigorával fellephessünk ellenük.

A másik kérdés a pincében lévő vezeték megrohadása. Igen sok pincében egyes lakók megrohadították a vezetékét és a kapcsolókat. Sok villanykapcsoló erőszakos módon el van törve. Sokan azt mondják és az újság cikk is vállalatunkat vádolja ezzel.

A vállalat ilyen utasítást nem adott és nem is adhatott, mert a helyreállítás a vállalat feladata, a helyreállítás pénzbe kerül. Voltak egyes esetek, amikor egyes feleltelen lakók a közvilágítási vezetékeket áramot loptak és azt saját céljaikra használták fel. Pl.-két mosógéppel bérért idegen személyeknek mosást.

vállaltak társadalmi tulajdont képviselő árammal. Az ilyen vezetőket természetesen leszedte vállalatunk, hogy a további áramlopásokat megelőlje. Több személyt érték ilyen áramlopáson. Ellenük az eljárást folyamatba tettük.

Még egyszer szeretnénk ezúton is megkérni a dolgozókat, hogy kíméljék meg az épületeket és azok tartozékait. Leplezzék le azokat a személyeket, akik feleltlenül kárt okoznak.

Az 53-E épület lakói is levelet írtak az „Új Várpalota” szerkesztőségébe „Ti palotai szeméthyegyek” címmel, melyet az újság le is közölt.

A cikk tartalmával egyetértünk, mert ami a közegészségügyre ártalmas, az miránk is ártalmas. De sajnos okulni ezen példából nem tudunk, bár tudnánk, mert akkor ebből a vállalatnak is haszna lenne.

Azért nem tudunk okulni, mert a szemét elszállítás nem a mi feladatunk. Vállalatunk az általa kezelt épületekből hordja el a szemetet, valamint azon helyekről, ahonnan a szemét elhordására megbízást, megrendelést kap.

Az 53-E épület a „Kossuth”-szálló és ezen épület a Várpalotai Szénbányászati Tröszt kezelésében van. Megrendelést erre a munkára a trösztől nem kaptunk.

Ruzicska János
igazgató.

A vároterem ügyében

A lap február 8-1 számában egy írásom jelent meg „Megjegyzések a pontos menetrend és a vároterem ügyében” címmel. Ezen cikkre a KPM Győri Autóközlekedési Igazgatóság forg. ker. osztály vezetője, Dányi István elvtárs a következőket válaszolta.

A várpalotai Szabadság-téri vároterem építési Inotai Alumíniumkohó építette 1953-ban, saját dolgozói részére vároteremként. A vállalat főnöksége a forgalmi szolgáltatást ellátást könnyítve, kérésre fordult az Inotai Alumíniumkohó vezetőségéhez: engedjék meg az általa épített vároteremből egy részt a forgalmi szolgálat ellátására elkerítsen. A múlt év második felében az alumíniumkohó vezetősége megengedte továbbá azt, hogy a vároterem másik felében dohányárudat létesítsenek. Így a rendelkezésre álló vároteremiség még szűkebb lett.

A kérdéses vároteremiség az alumíniumkohóé, így annak fenntartása is az alumíniumkohó terhel.

Amint az írás, sőt a gyakorlat is bizonyítja, történt már az ügyben intézkedés.

Csupán a tanács intézkedése van még hátra, hogy a vároteremben lévő plakátdarab megszünjön, továbbá az, hogy az inotai munkásjáratok más-hol kapjanak megállót, hogy így érvényt lehessen szerezni a Hazafias Népfőrt felhívásának a parkirozás védelmében. Ugyanis ezen járatok-rezstül lehet bejutni. Továbbá szeretném, ha a tanács nyilatkozna az új vároterem építéséről.

Kolman Ferenc

A tudomány világából

Uvegacél

Az üvegacél szakszerűen üveg-szálas anizotrop anyagának nevezik. A tudósok megállapították, hogy a vékony üvegcsalák sok értékes tulajdonsággal rendelkeznek. Kiderült ugyanis, ha 10.000 mikroszkópusan vékony üveg-szalát összehúzóznak, s megfelelő kötőanyaggal összedolgoznak, nagyon hasznos új nyersanyagot kapnak, amely nemcsak tartósabb, hanem sokkal könnyebb is az acélnál.

Világító telefon

Az egyik londoni kiállításon bemutatták a világító telefont. Az új típusú telefonkészülék áttetsző anyagból készült és hívás esetén automatikusan kinyílnak a benne lévő villanyégők. Különösen jó szolgáltatást tesz az ilyen telefonkészülék az éjszaka dolgozó orvosok számára, ugyanis nincs szükségük arra, hogy felgyújtsák a villanyt, ha valamit fel akarnak jegyezni.

Anquál

ANNUS NÉNI

Nem volt szándékomban, hogy leírjam Annus néni életét, de nem találok nyomósabb érteket a multihori vitáinkhoz. Ezt az érteket néhány, de különösen annak a fiatalasszonynak a figyelmébe ajánlom, aki felháborodva keresett fel, hogy elpanaszolja az őt ért „mérhetetlen igazságtalanságot.”

Most is csak úgy van, mint régen. ... a pokolban is úr. ... Aztán kiderült a „mérhetetlen igazságtalanság.” ... Ó, a kégyermekes jól kereső férjű asszonyt bocsátották el egy olyan helyre, aki egymaga keres két gyermekére, meg öreg édesanyjára. És az a határozott hangú „most is úgy van, mint régen”, nem tudom, hogy fért ki húsz éves csöppnyi száján. Mindenesetre nagyon ismerheti a régi életet, mert „már” 7 éves volt, mikor az új élet útjára léptünk. De talán nem is ez volt bánló a hangjában, hanem mostani életünk kritikálatlan eltélése.

Talán a fiatalasszonynak egy jó darabig adása maradtam volna a válással, ha nem hallom minden eddiginél meggyőzőbb erővel Hruscsov elvtársótól: mi igazán szabadok vagyunk, a szó valódi értelmében. És ekkor jutott eszembe Annus néni, akinek két élete eleven cáfolat a hűsasztendő asszonyka, „most is úgy van, mint régen” megjegyzésére.

Bizony menyecske! Abban a korban, amikor maga sokkaszemlével táskájában iskolában ment, mikor édesanyja reggelienként belekötötte a széles tisztá selyem-

szalagot újni copfjába, Annuska (mert valamikor úgy hívták őt) már kín kapált az urasági földön. Kellett a kenyér, mert az ő édesanyjának 10 karéjt kellett ám leszelnie. Később csak kilencet, mert édesapja ottvesztett a bányában, hátrahagyva nyolc apró árva. Aztán a cementgyárba ment dolgozni napi 12 órán át 75 krajcárért. Ő is szerelett volna szép ruhát, szép cipőt, de abban az időben így gazdálkodtak a proletárviskókban: vagy cipő, vagy kenyér. És a cipő legtöbbszörben elmaradt. Tudom, ma is van „vagy”, de azt nem a kenyérrel mérük össze.

A cementgyári munka után az jött, ami a szegény falusi árva sorsa volt az időtől. Pestre szolgált. A kormányfőtanácsos úrök szűk marokkal mérték a díjazást. A 100-200 személyes vacsorák után holtfáradtan pihenni tért lányoknak, mi más járhatott az eszében, mint vagy fizetésemlést kérni, vagy felcsereálni a régi igát egy újra. Ha bért kért, a szokásos választ kapta: lesz még idő, amikor szívesen dolgozna azért, amit megesszik.

Annuska gazdát cserélt. Unger bankáréknál a maga valóságában találkozott azzal a mérhetetlen igazságtalansággal, osztálykülönbséggel, amit maga fiatal asszonykám csak mesében hallott. 25 főnyi személyzet, bejáró, nevelők, tanárok szolgálták nekik az úri kényelmet.

Két keserves esztendő csak ántudatában gazdagította a